

De heer Michel LEBRUN
Minister van Ruimtelijke
Ordening, Openbare Werken en
Verkeerswezen van de Waalse
Regering

Square A. Masson 6

5100

JAMBES

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

27.118/I/PN
JP/YS

Betreft : taalgebruik voor de mededelingen die zijn aangeplakt
in de bussen van de gewestelijke lijnen.

Mijnheer de Minister,

Op 6 juli 1995 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.) een onderzoek gewijd aan de vraag om advies die door uw voorganger, minister André BAUDSON, werd ingediend per brief van 9 juni 1995, kenm. 04/170/RD/MM.

Die brief luidde als volgt :

"Conform de samenwerkingsakkoorden die ter zake werden afgesloten tussen de Gewesten, bedienen verscheidene vervoerlijnen - die worden beheerd door gewestelijke maatschappijen voor openbaar vervoer waarvan de zetel zich op het grondgebied van het Waalse Gewest bevindt - gemeenten van het Vlaamse Gewest.

Aangezien de gebruikers van dergelijke lijnen tot verschillende taalstelsels behoren, zou ik het op prijs stellen mocht u mij willen adviseren nopens de taal of talen die moet(en) worden gebruikt voor de aangeplakte mededelingen betreffende de veiligheid van de reizigers (vermeldingen betreffende de veiligheid van de reizigers (vermeldingen aan de in- en uitgang van de voertuigen, verbod te blijven staan op het platform)".

De V.C.T. oordeelt als volgt :

- Vermeldingen betreffende de veiligheid van de reizigers, die zijn aangebracht in autobussen, zijn berichten en mededelingen aan het publiek in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.).
- Autobuslijnen van TEC zijn gedecentraliseerde diensten van de Waalse regering, waarvan de werkkring niet het hele grondgebied van het gewest bestrijkt (artikel 37 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen).
- Sommige lijnen mogen dan al door TEC verpacht of verhuurd zijn aan privé instellingen, zij blijven niettemin onderworpen aan dezelfde taalverplichtingen als de lijnen die rechtstreeks door TEC worden geëxploiteerd. Artikel 50 van de S.W.T. bepaalt immers dat de aanstelling, uit welchen hoofde ook, van private medewerkers, opdrachthouders of deskundigen de diensten niet ontslaat van de toepassing van de gecoördineerde wetten (advies 26.122 C van 23 februari 1995).
- Wat de werkkring van de Waalse gewestelijke lijnen betreft, zijn er verschillende hypothesen mogelijk :
 1. Wanneer de lijn enkel langs gemeenten zonder speciale regeling van het Franse taalgebied voert, moeten de vermeldingen enkel in het Frans voorkomen (advies 3012/B van 15 januari 1970 van de Franse afdeling van de V.C.T.).
 2. Wanneer de lijn zowel gemeenten zonder als met speciale regeling (Edingen, Vloesberg, Moeskroen, Komen-Waasten) van het Franse taalgebied aandoet, moeten de vermeldingen in het Frans en in het Nederlands worden vermeld (artikel 39 van de gewone wet van 9 augustus 1980).
 3. Wanneer de lijn uitsluitend gemeenten met een speciale regeling van eenzelfde taalgebied aandoet, geldt de taalregeling die door de S.W.T. wordt opgelegd aan de plaatselijke diensten van die gemeenten (artikel 37 van de gewone wet van 9 augustus 1980).
 Derhalve zijn, in het Franse taalgebied en wanneer het gaat om taalgrensgemeenten (Edingen, Vloesberg, Moeskroen, Komen-Waasten), de vermeldingen in het Frans en in het Nederlands gesteld (art. 11, § 2, 2e lid, S.W.T.).
 Wanneer het gaat om gemeenten uit het Malmédys (Malmédys en Weismes) stelt de geest van de S.W.T. voorop dat ze in het Frans en in het Duits voorkomen.
 Wanneer de lijn enkel gemeenten uit het Duitse taalgebied aandoet, worden de vermeldingen in het Duits en in het Frans gesteld (artikel 11, § 2, 1e lid, S.W.T.).

4. Wanneer de lijn tegelijk gemeenten van het Franse en van het Duitse taalgebied aandoet, dienen de vermeldingen te worden gesteld in het Frans en in het Duits, d.w.z. in de talen die zijn opgelegd aan de plaatselijke diensten van het Gewest (artikel 11, §§ 1 en 2, S.W.T.).
5. Wanneer de lijn tegelijk gemeenten van het Franse taalgebied (met of zonder speciale taalregeling) en van het Nederlandse taalgebied (met of zonder speciale taalregeling) aandoet, schrijft de wet van 9 augustus 1980 niets voor.
Derhalve dient er te worden verwezen naar artikel 36, § 1, 3°, van de S.W.T., dat verwijst naar artikel 34, § 1. De geest van de S.W.T. stelt echter voorop dat de berichten en mededelingen worden gesteld in de taal van de gemeenten van het ambtsgebied, d.w.z. in het Frans en in het Nederlands (cfr. advies 1916 B van 17 oktober 1967 van de Franse afdeling van de V.C.T.).
6. Wanneer de lijn tegelijk voert langs gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en langs gemeenten van het Nederlandse of het Franse taalgebied, of van beide taalgebieden samen, bewaart de gewone wet van 9 augustus 1980 eveneens het stilzwijgen.
Derhalve moet er worden teruggегреpen naar artikel 35, § 1, b, S.W.T., dat verwijst naar hetzelfde stelsel als de plaatselijke diensten gevestigd in Brussel-Hoofdstad. In dat geval, moeten de vermeldingen worden gesteld in het Nederlands en in het Frans (artikel 18 van de S.W.T.).
7. Gesteld, ten slotte, dat een lijn van TEC of een daarmee gelijkgestelde lijn tegelijk langs gemeenten van het Franse, het Nederlandse en het Duitse taalgebied zou voeren - een geval waarin de gewone wet van 9 augustus 1980 al evenmin voorziet - dan zouden de vermeldingen in de bussen, conform de geest van de taalwetten, drietalig moeten zijn : Frans, Nederlands, Duits.

x

x

x

Samengevat :

lijnen via :

taal van de vermeldingen :

gemeenten zonder speciale
regeling van het Franse
taalgebied

Frans

gemeenten zonder speciale
taalregeling en taalgrens-
gemeenten, van het Franse
taalgebied

Frans + Nederlands

taalgrensgemeenten van het
Franse taalgebied

Frans + Nederlands

gemeenten uit het Malmedyse

Frans + Duits

gemeenten van het Duitse
taalgebied

Duits + Frans

gemeenten van het Franse
taalgebied en gemeenten van
het Duitse taalgebied

Frans + Duits

gemeenten van het Franse
taalgebied en van het Neder-
landse taalgebied

Frans + Nederlands

gemeenten van het Brusselse
Hoofdstedelijk Gewest en
gemeenten van het Franse
taalgebied en/of van het
Nederlandse taalgebied

Frans + Nederlands

gemeenten van het Franse,
het Nederlandse en het Duitse
taalgebied

Frans + Nederlands + Duits

Met de meeste hoogachting,

DE VOORZITTER,

A. VAN CAUWELAERT-DE WYELS